

24

Sinalefa

XXVII Premi Gabriel Ferrater de poesia 2005
(Òmnium Cultural Reus-Baix Camp)

VIATGE TERRA
ENDINS

Col·lecció Sinalefa - 24

VIATGE TERRA ENDINS

Premi Gabriel Ferrater de poesia 2005
(XXVII Premis Literaris Baix Camp)

Òmnium Cultural Reus-Baix Camp

Cossetània
EDICIONS

Aquest llibre recull l'obra guanyadora
del **Premi Gabriel Ferrater de poesia 2005**
(XXVII Premis Literaris Baix Camp per a joves,
convocats per Òmnium Cultural Baix Camp),
de Bernat Rius i Vives,
i el segon premi, concedit a Llivia Palliso Alentorn.
Van integrar el jurat d'aquesta edició:
Robert Miralles, Joan Pérez i Imma Singla.

Primera edició: gener del 2007

Edita: Cossetània Edicions
C/ de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel.: 977 60 25 91
Fax: 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Gràfiques Moncunill, SL

ISBN: 978-84-9791-255-6

Dipòsit legal: T-12-2007

*Al pare,
cançó, refugi, paisatge, vespre.*

VIATGE TERRA ENDINS

Bernat Rius i Vives

PROPÒSIT

Escric amb veu pausada i tèrbola,
apassionat d'aquesta meva terra,
ara encerclada, ara trista.

Escric amb tremolosa mà i, pacient,
m'alço descalç de ment, noblíssim,
sense esperar-ne res, d'aquell amic fidel.

Escric a prop de mi mateix
sentint de la terra olor de blat:
estança dels meus dies.

ABSÈNCIA

He dibuixat mil cops el teu nom sense mots.

Engany honest: un tomb al laberint.
Enlluernat, amb peus cansats
i assedegat de tu, somric.

La sanefa dels dies
decora la mirada d'aquells
que, com tu, naveguen sense vela.

Quin vent menarà la nova ruta?

DESPRÉS DEL TARD

Suposa, per un moment,
que escoltes el silenci
i que somrius de cor
i prens el temps amb dues mans.

Que sents com tot és vida
i tot es fa sentir d'ací i d'allà.
Que omplis rius d'un blau puríssim
i deses els destorbs al vell molí.

Disculpa'm,
el suposar és traïdor i ofega l'ara!

ESPAI DE LLIBERTAT

Sempre he volgut encerclar
la part amable de la virtut humana.
Reconèixer el camp que és més proper.
Posar en acord el paisatge que m'envolta
i així poder cridar ben fort:
aquesta terra és meva, és meva!

Fer i refer el títol de la vida:
és meva aquesta terra, temps ha que l'he guanyada!

Encerclar-la a cops i a glops de solitud,
però, d'on trauré el foc i els ulls i la tendresa?

A MN. JACINT VERDAGUER, I. M.

Pertot, drings d'elogis
al teu discurs poètic.
T'han pres l'espai del record clar
que ara ens contempla.
L'esperit d'argent i la sort
i el privilegi de fer,
amb virtut, la coneixença.

A peu de Folgueroles
—aires de fortalesa camperola—
lloant nostra patrona
i retornant al mar
el bell orsar del càntic.
En ímproba taleia
has fet dringar el teler.

Al tard, el místic s'ha fet fort.
Ara diuen que cal afinar els mots.

A SALVADOR ESPRIU I CASTELLÓ, I. M.

Expliquen que el temps se t'ha rifat.

A mitjanit no hi ha revenja,
ni esma, ni diàleg, ni repòs.
Un mos i amb la bufanda en mà
somiús, sec, com mai havies fet.

I he tremolat,
i no he sabut acomiadar-me.
I has enfilat, salvador,
l'encenall d'un silenci
pausat prop del sorral.
I has abandonat el laberint,
grotesc com d'altres,
enmig d'ulls despullats,
aspríssims!

Retornes de nou
al recés de la infantesa,
als dies de sembrar.

DECLARACIÓ

T'has arraulit sota una manta gris
i has manat un navegar senzill.

Avui jugues tot sol
però dono jo les cartes.

Hem compartit un vi de taula
i dos embuts i mitja vida.
T'has penedit —com era d'esperar—
de fer tan curts els anys
i apedaçar els llençols
estesos a l'abric d'aquesta tarda.

Ressò. El crit t'ha pres:
et miro fixament als ulls.
Vull fer-te hoste per a tota la vida.

EL FAR DE PUNTA CREU

Vull veure't passejant vora el meu mar.
Em mostraré —com mai he fet fins ara—
fidel i transparent i apassionat...
I embogiré del cert —ho sé—
amb el desig de ser la teva barca,
i navegar xamós
pel teu mar exaltat.
Per naufragar anirem
ben lluny de les mirades.

ABANS D'ENTRAR A L'ESTUDI

He vist com s'alça el dia,
el despertar del cel.
L'he vist créixer vergonyós
i fent retalls pertot.

De tots els temps
aquest és el més lent.
A la vora, saludo amb el cap
i m'abandono a la mandra del matí.

Ja ningú vol ser príncep de Pèrsia.

A FREC DE MARGE

Serveixes —molt dolçament i fent-me companyia—
l'estiu i la suor i aquest camí tan prim.

Ja no sé recordar-te altrament vestida.
Contemplo de fa temps allà on fas els silencis.

La mort ha esdevingut somriure.
Instant de llum:
he descuidat un últim glop i l'esma.

Tinc tots dos peus cansats de solitud.

CONTRACORRENT

Pretenc recolliment per fer navegar els dies.
Avui el vent no bufa com abans.
A contracor m'endinso per carrers enlluernats,
on cada pas és valuosíssim,
endut per un prodigi trenat amb boira baixa.
Sóc jo, però, sóc jo?
A contrapeu, passejo dubtes,
prenc mides a deshores,
m'arrauleixo com un home vençut
i ja no tinc colors per pintar de nou el mar.

He tirat l'ham sense cap convenciment
i, en veu baixa, només endreço somnis.

“IRENEU”

Crescut i amb llard de ja fa dies, sóc home.
Imagina —sense donar-ho per fet—
que noblement, fent el cor fort,
n'accepto tot el risc.

Amb ulls clucs
menystinc perplexitats propícies,
nous odis,
impostos i renúncies
que prenen temps al temps.

Doncs, altrament,
restaria a les portes
del meu tan anhelat
poble de pau.

PASSATGE INTERIOR

Volto castigat pel pas dels anys,
sense ningú que envegi la conversa que mantinc
contra aquesta meva terra desolada.

Desfiscis entre bàndols.
Al meu país
tothom vol dir-hi la seva.

BRINDIS

Al bell cor de la nit
el temps apressa.
Segur de recordar el camí
retrobo sensacions,
cançó i paisatge i esma,
i ample de cor
recito de memòria
el teu alè aturat,
olor de terra molla.

Reneix la dansa folla
i amb nova copa m'embriago.

BIOGRAFIA

Amb roba de fa dies
volto absort, distret, ala ferida.
Al vell sarró color de teranyina
hi porto escrit
amb tremolosa mà
el nom del teu silenci.

Al peu d'un arbre on deixo el son
reneix la vida nova.
Enllà de l'olorosa tarda
ets l'ombra sobre l'ombra.

Deso l'alè i atenc el plor que sento.
I dolçament escolto i endevino
el pas del vol
del teu mirar ingràvid.

CRÒNICA

Avar dels anys que em resten
i amb recança de molt belles sorpreses,
camino serè i destre i constant, edènic.

Recel, el temps s'endolça
i enlloc trobo repòs.
Ara m'atanso al no-res,
a una claror somorta,
sense respir,
la fosca m'envaeix.

Només seré...
d'allà on creix el coratge,
on tot es mou i es canta i s'endevina
i s'omple d'un res amplíssim.

Retorno sempre
foragitat pels vells combats salvatges.

“CONTRACRÒNICA”

Deixar-se créixer, míser, sense estridències.
Ara tot nu m'acosto a mi mateix
i se m'escapa un mig somrís
en veure'm les vergonyes.

TORNADA

Un fil que es despenja a banda i banda
repassa les vores barroques de la ment.
Pedaç a pedaç, rectifica camins
i deixa entreveure noves fites,
ara austeres, ample de mides.

S'alcen de dos en dos xiprers antics
amb parla dolça a contravent:
la mà que em sobreposa i renova paisatges
i crema les falòrnies i els deficis.
De tant en tant una flama m'acaronà.

Quin gaudi respirar amplement de nou
ben eixamplat de cor.

COLORS I ARRELS

És de color de porpra
el tràgic esclat de les idees.
La terra és tota roja i a voltes,
als marges, hi brota la ginesta.

Tan sols quan te l'estimes
et neixen les arrels d'aquesta terra.
Són ombres allargades que et penetren,
com la del vell xiprer, a peu d'església.

I et tornes pelegrí i la festeges,
i ara s'allunya i ara s'apropa
riallera, com si fos una núvia
que estén el vel per fer créixer roselles.

És aspra i rovellada
la terra que jo estimo
però té les galtes roges
i trenes de color de la ginesta.

TAULA

VIATGE TERRA ENDINS, *Bernat Rius i Vives*

Propòsit.....	7
Absència.....	8
Després del tard.....	9
Espai de llibertat.....	10
A Mn. Jacint Verdaguer, i. m.	11
A Salvador Espriu i Castelló, i. m.	12
Declaració.....	13
El far de Punta Creu.....	14
Abans d'entrar a l'estudi.....	15
A frec de marge.....	16
Contracorrent.....	17
“Ireneu”.....	18
Paisatge interior.....	19
Brindis.....	20
Biografia.....	21
Crònica.....	22
“Contracrònica”.....	23
Tornada.....	24
Colors i arrels.....	25

DESPERTA, *Llivia Palliso Alentorn*

Tanca la porta, pare.....	29
Nits.....	31
Xafogor.....	33
Fer memòria.....	34

La veu del silenci.....	35
D'arrel.....	36
Insomni	37
Puja el teló.....	38
 Espurnes.....	 39
S'apaga una espurna	41
Decepció d'una espurna	42
Espurna morta i sola.....	43
Record d'una espurna	44
La consciència d'una espurna.....	45
L'espurna poruga.....	46
Espurna última.....	47
 Dies	 49
Móres	51
Castells de sorra	52
Roca i aigua	53
El cavall alat	54
La mosca i el ferro forjat.....	55
Què són les paraules.....	56
 Els últims versos són per a tu, nineta	 57